

ПЕРСПЕКТИВИ ЗАСТОСУВАННЯ МОДЕЛЬНИХ ХАРАКТЕРИСТИК ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВЛЕНOSTI МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ

***Пелешенко І.М., Коростильов В.В.,
Чернігівська Я.Г.***

Харківська гуманітарно-педагогічна академія
Відділ освіти Чугуївської районної державної
адміністрації
Харківський навчально-
виховний комплекс № 112

Постановка проблеми, аналіз публікацій. В останніх публікаціях і державних документах, що регламентують фізичне виховання в загальноосвітніх навчальних закладах, неодноразово зверталась увага на погіршення стану здоров'я учнів. Серед заходів, що пропонуються фахівцями в галузі шкільної фізичної культури, певне місце займають ті, які пов'язані зі зміною системи оцінювання навчальних досягнень учнів. Ця система передбачає вивчення рівня теоретичної озброєності учнів, сформованості рухових умінь і навичок, якості розвитку основних фізичних якостей. Особлива увага звертається на визначення фізичної підготовленості учнів за допо-

могою рухових тестів і контрольних нормативів. Зазначене вище і обумовило актуальність нашого дослідження.

Метою роботи є виявлення перспектив застосування модельних характеристик фізичної підготовленості учнів початкової школи в системі педагогічного контролю рівня фізичного здоров'я.

Результати дослідження та їх обговорення. Як засвідчив аналіз літературних джерел, одним з найважливіших чинників, що впливає на формування здоров'я дітей та молоді є рівень їх рухової активності. Зниження такої активності, навпаки, призводить до затримки фізичного розвитку та розвитку фізичних якостей, що у підсумку обумовлює зростання захворюваності школярів. Низька фізична ефективність, за даними останніх досліджень, виявляється у 80% школярів. Це зумовлено тим, що, з одного боку, уроки фізичної культури можуть забезпечувати лише 20-30 % гігієнічної норми рухової активності дітей та молоді, з другої — низьким рівнем організації різних форм позаурочної фізкультурно-оздоровчої роботи. Так, наприклад, за даними А. Лігути, показник фізичної підготовленості сучасних школярів досягає лише 60% від результатів їх однолітків 60 — 80-х років.

Однією з основних причин зниження фізичної підготовленості, і як наслідок зниження рівня здоров'я дітей, деякі спеціалісти називають традиційний підхід до тестування фізичних якостей — порівняння нормативів стандартизованих тестів з реально показаними результатами учнів. На нашу думку, тестування повинне сприяти підвищенню інтересу у учнів до занять фізичними вправами, принести їм радість, а не вести до розвитку комплексу неповноцінності. В зв'язку з цим спеціалісти говорять про необхідність перегляду організації тестування.

Аналіз різних підходів до тестування рівня фізичної підготовленості та фізичного розвитку школярів засвідчив, що у країнах Європи, США, Російській Федерації, Беларусі ведеться активна робота з розроблення стандартів рівня розвитку фізичних якостей школярів, які би відображали рівень фізичного здоров'я учнів загальноосвітніх навчальних закладів, а не найвищі результати, пов'язані зі спортивним тренуванням. Однак у різних країнах, за для цього використовуються різні тестові випробування. Підготувати аналогічні тестові підходи намагалися і в Україні шляхом впровадження Всеукраїнського фізкультурно-оздоровчого комплексу тесту-

вання школярів «Крок до здоров'я». Однак, для широкого застосування у школах та формування позитивного ставлення до нього у суспільстві, цей комплекс потребує певного вдосконалення.

Вивчення теоретичних досліджень і передового педагогічного досвіду свідчать, що одним з шляхів вдосконалення педагогічного контролю за станом фізичного здоров'я школярів у системі шкільного фізичного виховання є визначення певної батареї тестів фізичної підготовленості та модельних характеристик розвитку фізичних якостей.

Аналіз науково-методичної літератури свідчить, що при розробці модельних характеристик фізичної підготовленості рекомендується виражати їх кількісно, а також конкретизувати індивідуально до кожного учня. Ряд авторів відмічають, що складнощі у розробці модельних характеристик торкаються, перш за все, розробки кількісних показників, характерних для заданого рівня спортивної майстерності. На даному етапі існують три підходи до цього питання:

1. Усереднювання даних провідних спортсменів з урахуванням індивідуальних відмінностей або діапазону можливих коливань.

2. Вивчення значної сукупності спортсменів різної кваліфікації, встановленням залежності між рівнем спортивної майстерності і динамікою змін того або іншого показника, подальшою екстраполяцією одержаних даних до рівня заданого результату.

3. Отримання жорстких кількісних параметрів. Сутність цієї методології зводиться до реєстрації максимально доступних показників окремих видатних спортсменів, які і використовуються як модельні. По різниці між даними, одержаними у конкретного спортсмена і модельними величинами, виявляються резерви подальшого вдосконалення.

Отже, на підставі викладеного можна зробити наступний висновок, що у сучасному світі все більше країн усвідомлюють значну роль фізичного виховання та рухової активності як фактора здоров'я людини. Відповідно цьому, і тестування фізичної підготовленості повинно розглядатися у площині фізичного здоров'я людини, а не як готовність до військових дій та високих спортивних показників. Відповідно, модельні характеристики розвитку фізичних якостей у школярів повинні базуватися на переліченому підході, а також на одній з методологій їх визначення, а саме усереднювання даних

МАТЕРІАЛИ КОНФЕРЕНЦІЇ

щодо розвитку фізичних якостей учнів загальноосвітніх навчальних закладів з урахуванням індивідуальних відмінностей, як найбільш оптимальний в умовах школи.